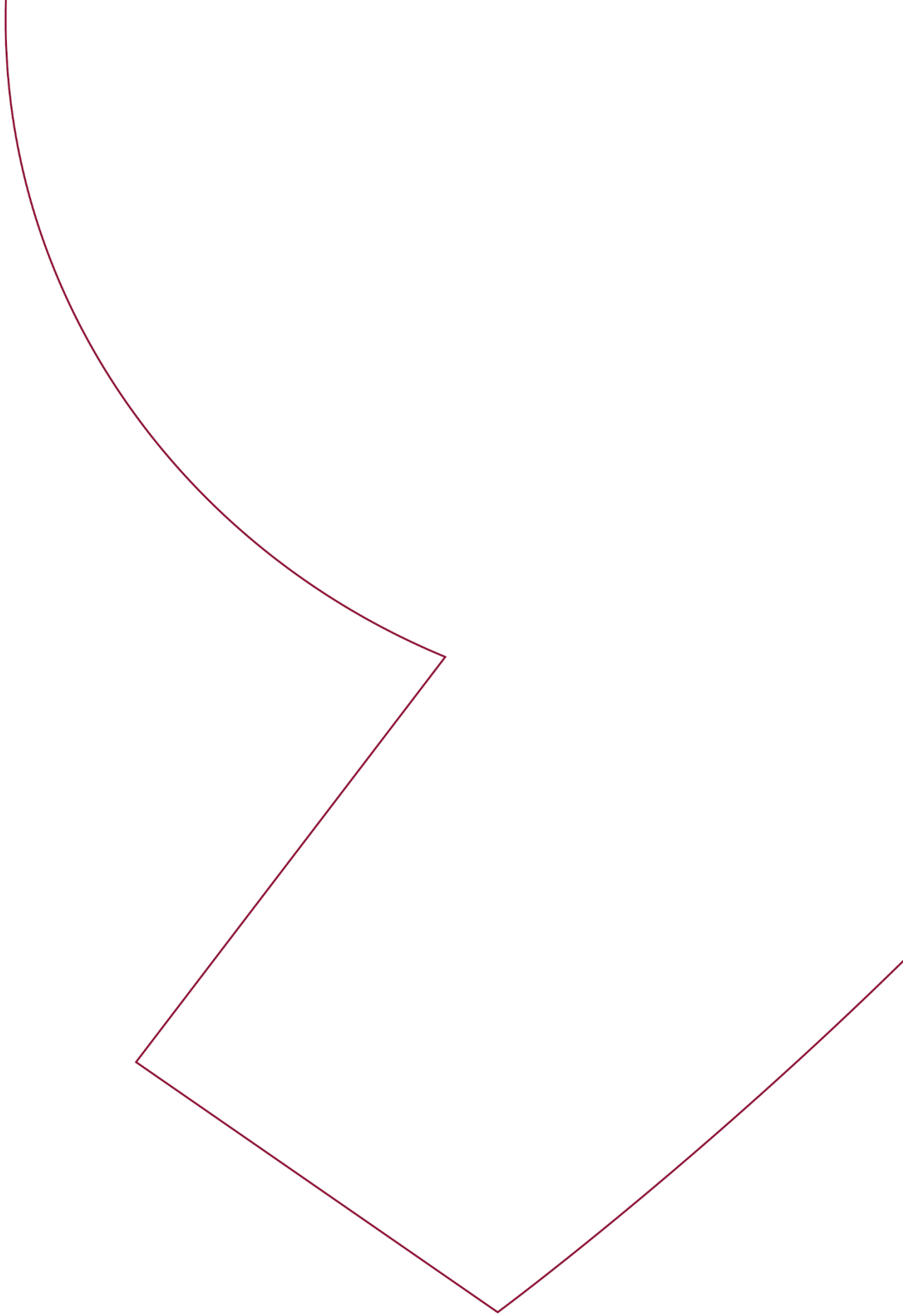

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Fontys Hogeschool

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Journalistiek
voltijd

Fontys Hogeschool
Fontys Journalistiek

CROHO nr. 34686

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

18 juni 2024

Auditpanel

V. Bartelds MBA (voorzitter)

Prof. dr. J.C. de Jong

M. Smit

R. Roodenburg (studentlid)

Secretaris

J. Koot

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	23
6.	AANBEVELINGEN	24
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	26
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	30
BIJLAGE IV	Panel Samenstelling	31

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogeschool
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief (augustus 2019)
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Journalistiek
registratienummer croho	34686
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Arts
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Tilburg
variant	Voltijd (deeltijd is uitgefaseerd)
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	28 maart 2024

2. SAMENVATTING

De opleiding Journalistiek leidt studenten op tot (zelf)kritische, innovatieve journalisten. In studiejaar 2022-2023 heeft de opleiding in alle leerjaren een nieuw curriculum ingevoerd. Het onderwijsprogramma is onderverdeeld in de verschillende rollen die journalisten kunnen vervullen zoals De Duider en De Verhalenvinder.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De vijf competenties van de opleiding zijn: publieksgerichtheid, researchen, produceren, vernieuwen en reflecteren. Het auditpanel zag een duidelijke koppeling tussen de competenties en het landelijk opleidingsprofiel en was erg te spreken over het eigen profiel van de opleiding, waarbij de nadruk ligt op publieksgerichtheid en vernieuwen. Ook was het duidelijk zichtbaar dat de opleiding met name de thema's innovatie en AI in haar DNA heeft zitten. De verbinding met het lectoraat komt hierin duidelijk naar voren.

De visie van de opleiding op onderzoekend vermogen is gestoeld op de gemeenschappelijke visie op onderzoekend vermogen die de vier journalistiekopleidingen in 2016 vaststelden.

Als zodanig is dat in de opleiding uitgewerkt in drie van de vijf de competenties: researchen, vernieuwen en reflecteren. Het auditpanel vindt deze visie passend voor een bacheloropleiding. De opleiding heeft veel contact met vakgenoten, onder andere door het nauwe contact tussen de TUZE-opleidingen (de vier journalistiekopleidingen in Nederland uit Tilburg, Utrecht, Zwolle en Ede), en het werkveld, middels de werkveldadviescommissie en samenwerkingen met verschillende werkveldpartners.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 1 beoordeelt als 'voldoet'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding is vormgegeven aan de hand van negen journalistieke rollen. Binnen deze rollen komen de competenties, uitgewerkt in leeruitkomsten aan bod. Studenten doorlopen de rollen in de propedeusefase volgens een vaste volgorde. In de hoofdfase kunnen studenten zelf kiezen welke volgorde zij aanhouden.

Studenten onderzoeken in coachingsbijeenkomsten samen met hun coach wat zij nodig hebben om de leeruitkomsten binnen een rol te behalen en welke bewijzen ze daarvoor nodig hebben. Om hun voortgang aan te tonen halen studenten feedback op bij experts, coaches en medestudenten. Vervolgens reflecteren zij hierop.

Naast coaching zijn er expertbijeenkomsten met inhoudelijke experts, waarin studenten specifieke kennis en vaardigheden verwerven. Studenten kunnen ook aan challenges werken en deelnemen aan evenementen en activiteiten, zoals het bijwonen van een opname van Collegetour.

Het auditpanel is te spreken over de vernieuwde opzet en inhoud van de opleiding. Het werken met de verschillende rollen past bij het huidige werkveld. De professionele houding die studenten door deze opzet ontwikkelen wordt ook erg gewaardeerd door het werkveld. Wel vroeg het panel zich af waar studenten parate kennis opdoen in het curriculum en hoe de opleiding dit borgt. Ook studenten gaven aan behoefte te hebben aan meer basiskennis. De opleiding vindt dit ook een belangrijk punt en heeft het onderwijsprogramma hierop aangepast.

De opleiding heeft Hogeschooltaal geïntroduceerd in het nieuwe curriculum ter vervanging van de intensievere kennistoetsen Nederlands. Ondanks dat dit een weloverwogen keuze was roept het panel de opleiding op om zowel op het gebied van parate kennis als op het gebied van taal de ontwikkelingen van de studenten goed te blijven monitoren en aanpassingen door te voeren waar nodig. Per slot van rekening is taalvaardigheid voor journalisten nóg relevanter dan voor andere opleidingen.

Internationalisering komt op verschillende plekken in het curriculum aan bod. Ook hebben studenten de mogelijkheid om in het buitenland stage te lopen. Dit proces loopt volgens studenten stroef. Een netwerk vanuit de opleiding zou hier volgens hen bij helpen. Een terechte suggestie volgens het panel.

FJ Inclusie is een werkgroep waarin studenten en docenten samenwerken aan meer bewustwording omtrent inclusiviteit. Een mooi initiatief, al vindt het panel dat de aansturing van de opleiding hierin een grotere rol op zich kan nemen.

De opleiding beschikt over voldoende en gekwalificeerde docenten. De curriculumvernieuwing was een onrustige periode voor de docenten. Het managementteam (MT) realiseert zich dat en maakt een rondgang langs alle medewerkers om eventuele onvrede in kaart te brengen en te adresseren. Een mooi initiatief vindt het panel, en de auditoren roepen het MT op dit in de toekomst ook te blijven doen.

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn naar het oordeel van het auditpanel op orde. Het nieuwe gebouw bevat state of the art voorzieningen en middels Canvas (de digitale leeromgeving) en de Kennisbank (waar relevant studiemateriaal te raadplegen is) hebben studenten toegang tot alle benodigde informatie.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 2 beoordeelt als 'voldoet'.

Standaard 3. Toetsing

Het auditpanel is te spreken over de kwaliteit van toetsen en beoordelen. De competenties (uiteengezet in leeruitkomsten) vormen de basis van het toetsprogramma dat is opgebouwd volgens het principe 'assessment as learning'. Leren en beoordelen lopen continu door elkaar heen. Iedere onderwijseenheid tonen studenten leeruitkomsten aan en bepalen zelf, in overleg met de coach, hoe zij dat doen. Gedurende de onderwijsperiode wordt het functioneren van de student regelmatig geëvalueerd.

Het beoordelen van de student gebeurt op een holistische wijze waarbij de opleiding een vierpuntsbeoordelingsschaal hanteert: onvoldoende, voldoende, goed en uitmuntend.

De opleiding toont aan dat toetsing valide, betrouwbaar en navolgbaar is door onder andere het vierogenprincipe te hanteren bij het beoordelen.

Uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) bleek dat studenten niet tevreden waren met de toetsing. Dat kwam deels omdat de formulering van de leeruitkomsten te vaag was, wat leidde tot onzekerheid over beoordelingscriteria. De opleiding werkt hieraan door de leeruitkomsten en prestatie-indicatoren in zowel de propedeuse als de hoofdfase specifieker te formuleren. Het auditpanel, dat studentenwerken en bijbehorende feedback heeft bekeken, was over het algemeen positief over het gemaakte werk, maar gaf aan dat duidelijkere prestatie-indicatoren nodig zijn.

De toetscommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van toetsing en staat in nauw contact met de examencommissie, die zorgt voor borging van de kwaliteit. Het auditpanel prijst de betrokkenheid en deskundigheid van beide commissies.

In een afstudeerportfolio tonen de studenten aan dat zij alle competenties beheersen. Het afstudeerportfolio bestaat uit: i) één of meer journalistieke producties plus verantwoording daarvan, ii) een (vak)reflectie waarin een beroepsrelevante vraag systematisch onderzocht en beantwoord wordt en iii) een toelichting op hoe de student met het gehele portfolio het gewenste niveau aantoont. Het portfolio is vormvrij. Met een eindassessment sluit de student het afstuderen af. Dit assessment bestaat uit een mondelinge presentatie van de kandidaat, een criteriumgericht interview en een performanceopdracht. Het auditpanel was erg te spreken over het afstuderen, vooral over de performanceopdracht. Het beoordelingsformulier bestaat uit een single point rubric, gebaseerd op de prestatie-indicatoren van de leeruitkomsten. Het auditpanel heeft het eindoordeel van vijftien studenten bekeken en vond dat de beoordelingen over het algemeen goed aansloten bij hun eigen oordeel. Wel merkte het panel op dat er weinig aandacht was voor taalniveau en het technische productieproces van audiovisuele producten in de beoordelingen. Het panel beveelt de opleiding aan om er scherp op te zijn dat deze zaken ook in het beoordelingsformulier benoemd worden.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 3 beoordeelt als 'voldoet'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel beoordeelde van 15 voltijdstudenten de afstudeerdossiers en vond dat de eindwerken het hbo-bachelorniveau weerspiegelden. Het panel was erg te spreken over de combinatie van onderzoek en productie en waardeerde het niveau van reflectie van de

studenten. Al kwamen in deze reflecties niet altijd alle competenties aan bod. Ook miste het panel in de verantwoording van de studenten een reflectie op de gebruikte onderzoeksmethode.

Afgestudeerden vinden over het algemeen snel een passende baan en het werkveld is tevreden over het niveau van de afgestudeerden. De opleiding hanteert geen alumni beleid maar houdt via verschillende kanalen wel contact met hen. Het auditpanel raadt de opleiding aan wel een alumni beleid te gaan voeren. Dit komt wellicht ook de diversiteit en inclusiviteit binnen de opleiding ten goede.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 4 beoordeelt als 'voldoet'.

Algemene conclusie:

Het auditpanel concludeert dat de opleiding haar ambities waarmaakt en wel mede dankzij een goed doordacht en vernieuwend programma, een stimulerende onderwijsomgeving en deskundige en betrokken docenten.

Op grond van het feit dat het panel voor de voltijdvariant van de opleiding de standaarden 1 en 2, 3 en 4 beoordeelt met 'voldoet' komt het panel op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo- bacheloropleiding Journalistiek van Fontys Hogeschool als geheel tot het eindoordeel 'positief'. Het panel adviseert de NVAO om de accreditatie van deze opleiding te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 18 juni 2024.

3. INLEIDING

De opleiding

De opleiding Journalistiek leidt (zelf)kritische journalisten op met een hoog maatschappelijk bewustzijn die door het innovatieve praktijkonderzoek een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van nieuwe vormen, concepten en rollen in de journalistiek.

De onderwijsvisie van de opleiding is gebaseerd op drie pijlers:

- Student centraal
- Betekenisvolle feedback
- Praktijkgerichtheid

Innovatie speelt binnen de opleiding, zeker gezien de snel veranderende context van de journalistiek, een belangrijke rol. Zo genereert het lectoraat 'Ontwerpen aan de journalistiek' kennis op het gebied van AI en onderzoeken studenten met start-ups of via opdrachtgevers nieuwe journalistieke vormen, werkwijzen of concepten.

De opleiding is een eigen zelfstandig opleidingsinstituut (Fontys Journalistiek) met één afstudeerrichting. Dit maakt de opleiding kleinschalig. Alle medewerkers werken samen aan het opleiden van jonge journalisten. Veel medewerkers zijn naast docent ook lid van een commissie, werken aan onderwijsontwikkeling en denken mee over de kwaliteit en invulling van de opleiding.

Fontys Hogeschool biedt de opleiding aan als voltijdvariant, de deeltijdopleiding is uitgefaseerd, maar in standaard vier wel meegenomen bij de gerealiseerde leerresultaten.

Ontwikkelingen opleiding

De opleiding helpt de studenten zich te ontwikkelen tot personen die willen weten, die kritisch kunnen bevragen en die zich onafhankelijk maar dienstbaar opstellen. Om het onderwijs en de toetsing hier beter op aan te laten sluiten heeft de opleiding haar curriculum in 2022/2023 herzien en ingedeeld naar de rollen die een journalist kan vervullen: De Verwonderaars, De Verhalenvinders, De Factcheckers, De Waakhonden, De Ontwikkelaars, De Impactmakers, De Nieuwsmakers en De Duiders.

Het onderwijsprogramma, de didactiek, beoordeling en ondersteunende toepassingen zijn herzien. De beoogde competenties op en beoordeling van het eindniveau zijn (nog) niet veranderd. Maar in het curriculum is meer ruimte en aandacht gekomen voor de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de journalist, voor datawijsheid en voor kunstmatige intelligentie.

De opleiding is trots op de vernieuwingen die zij heeft doorgevoerd. Een rondgang langs het personeel in het voorjaar van 2023 laat wel zien dat er nog een aantal aandachtspunten zijn, zoals de werkdruk van de docenten en meer inhoudelijke cohesie in het programma. Het in zeer korte tijd doorvoeren van alle vernieuwingen en tegelijkertijd verhuizen naar een nieuwe locatie is wel een zware opgave gebleken.

In de standaarden wordt verder ingegaan op de vernieuwing van het onderwijs en alles wat daarbij komt kijken.

Ontwikkelingen sinds vorige accreditatie

De opleiding heeft de aanbevelingen van het auditpanel uit 2017 waar mogelijk direct opgevolgd en meegenomen in het nieuwe onderwijsontwerp. In het schema op de volgende pagina vermeldt de opleiding per aanbeveling concreet welke actie(s) zij heeft ondernomen.

Aanbeveling	Opvolging
<p>Overweeg om elementen uit het heterogene Nimbin-programma¹ te integreren in het reguliere curriculum, te meer omdat het programma uitstekend aansluit op de profilering van de opleiding</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De positieve kracht van het werken met eigen leerdoelen heeft een centrale plek gekregen in het hele curriculum: studenten bepalen nu mede zelf welke leeractiviteiten ze verrichten om leeruitkomsten te realiseren. - De notie van “classroom-without walls” komt o.a. terug in het werken op locatie van propedeusestudenten, de vele excursies en het werkveldcontact door middel van challenges. - De notie van “Kijk Rond, Denk na, Leg Vast” lag ten grondslag aan de keuze om de opleiding te starten met een onderwijsperiode waarin verwondering centraal staat. - Het werken met ‘gemengde groepen’ is zichtbaar geworden in de tweejarige hoofdfase, waarin nieuwe tweedejaars met meer ervaren derdejaars samenwerken. - De Bildung-gedachte van Nimbin lag onder andere ten grondslag aan het programma FJ-Breed, waarin studenten zich kunnen verdiepen en ontwikkelen buiten het gebaande pad van een onderwijseenheid.
<p>Behoud bij de verwezenlijking van de hervestiging in het centrum van Tilburg de huidige ‘intimiteit’ en kleinschaligheid van de fysieke leeromgeving.</p>	<p>Dit is in het ontwerp van de nieuwbouw redelijk gelukt, door goede zichtlijnen, treinzitjes en de centrale nieuwsvloer met omringende studio’s als epicentrum van ons deel van het gebouw. Desondanks hebben we onvermijdelijk iets van onze eigenheid verloren ten gunste van het samen met andere relevante partners in een gebouw zitten. We zoeken nog naar manieren om elkaar makkelijker ‘tegen het lijf te lopen’.</p>
<p>Zorg voor consistentie bij het eindassessment tussen de afgegeven cijfers en de onderbouwing ervan op het beoordelingsformulier, onder meer door de inhoud van de mondelinge toelichtingen een betere neerslag te laten vinden in de schriftelijke beoordeling van het eindassessment. Maak – zeker bij het eindassessment – een duidelijk onderscheid tussen formatieve feedback en de summatieve beoordeling.</p>	<p>Na de visitatie in 2017 zijn we dit stapsgewijs gaan verbeteren, door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - intensivering en betere terugkoppeling van de kalibratie omtrent eindassessments, met een focus op de competenties researchen, vernieuwen en publieksgerichtheid en op de meer vernieuwende bewijsmaterialen. Dat leidde voor elke competentie tot expliciete beslisregels en tot de huidige prestatie-indicatoren; - het in samenwerking met de Toetscommissie opstellen van een algemene richtlijn voor het schrijven van beoordelingen; - het door de examencommissie navolgbaar vastleggen van de examenvergadering d.m.v. audio-opnames; - de beoordelingsformulieren voor alle projectbeoordelingen en jaarassessments te vereenvoudigen tot twee tekstvakken: 1) onderbouwing oordeel en 2) ontwikkelingsgerichte feedback.

¹ een jaarlijkse alternatieve onderwijssetting voor een selecte groep studenten

	<p>Overigens vraagt de recente overgang naar een nieuwe manier van beoordelen (assessment as learning) en een nieuwe LMS (Canvas; FeedPulse) momenteel weer om hernieuwde aandacht voor het kalibreren en uniformeren van de wijze van beoordeling. Zie ook de paragraaf 'Evaluatie' bij Standaard 3.</p>
<p>Het panel waardeert in hoge mate de focus van de op - leiding op vernieuwing. Deze waardering betreft zowel haar blik op de innovatieve journalistieke verschijningsvormen, alsook de vernieuwing van haar eigen competentiegerichte onderwijs. Het panel vindt het van belang dat de opleiding daarbij oog blijft houden voor de duurzame verankering in het programma van (i) de kenniscomponent, die bij een meer integrale competentiegerichte benadering minder expliciet zichtbaar wordt, en (ii) de consequente toepassing van journalistieke basisvaardigheden, zeker nu de professionele autonomie binnen de journalistieke beroepspraktijk en de maatschappelijke geloofwaardigheid van het métier onder druk staan.</p>	<p>Dit algemene advies hebben we ter harte genomen bij het ontwerp van het nieuwe curriculum. We hebben daarbij duidelijk keuzes gemaakt ter bevordering van het verwerven van kennis en vaardigheden, zoals hieronder beschreven. Anderzijds doen er zich bij het inregelen van het nieuwe curriculum juist ook weer uitdagingen voor die die verankering weer onder druk zet, zie daarvoor de verbeterpunten bij hoofdstuk 2 en 3. Om de kenniscomponent beter te verankeren in het curriculum, hebben we gekozen voor een alternatief voor de eenmalige JA/NEE/?-kennistoets en de relatief geïsoleerde positie van de maatschappijvakken. De kennisverwerving is nu breder geborgd via de leerlijn Algemene Kennisbasis en nieuwsbesef. Door de vertaling naar 'nieuwsbesef' wordt kennis meer toepassingsgericht geborgd in het journalistieke denken en doen van de student. In anticipatie op het nieuwe LOP specificeren we momenteel voor specifieke domeinen binnen 'structuur en werking van de maatschappij' een kennisbasis op eindniveau, waartoe de student zich gedurende de gehele opleiding moet verhouden. Per 23/24 hebben we de kennisverwerking aangescherpt in de leeruitkomsten van de propedeuse met de terugkerende formulering 'continue groei in parate kennis'. De kennistoetsen Nederlands zijn vervangen door de digitale leeromgeving Hogeschooltaal, dat meer gericht is op het oefenen en bijhouden van kennis op de langere termijn. Journalistieke basisvaardigheden researchen en produceren zijn in bijna alle onderwijseenheden geborgd in de leeruitkomsten of in verplichte leeractiviteiten. Om dit te versterken hebben we per 23/24 meerdere leerlijnen geoperationaliseerd m.b.t. basisvaardigheden. Op gebied van begeleiding en beoordeling werken we momenteel aan fase-omschrijvingen voor mediumvaardigheden in beeld, geluid, tekst en data en een beter op maat gesneden onderwijsaanbod in de Hoofdphase.</p>

Een aantal panelleden was zes jaar geleden ook betrokken bij de visitatie van deze opleiding. Het stemde deze panelleden positief dat de opleiding de aanbevelingen zeer serieus heeft genomen. Het werken met leerdoelen is duidelijk zichtbaar in het vernieuwde onderwijsprogramma en ook de nieuwe aanpak rondom het afstuderen is verbeterd. Het

bestaat uit veel praktijkwerk en er is veel aandacht voor reflectie en het bewijzen van competenties. Door het werken met leeruitkomsten is het fundament van de opleiding steviger geworden, wat terug te zien is in de eindwerken.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten

Het competentieprofiel van de opleiding Journalistiek is gebaseerd op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel uit 2015 (BOP2015). De vijf competenties van de opleiding zijn:

- Publieksgerichtheid
- Researchen
- Produceren
- Vernieuwen
- Reflecteren

De nadruk die de opleiding legt op Publieksgerichtheid en Vernieuwen, onderscheidt de opleiding van de andere drie Journalistiek opleidingen.

Qua productievormen gaat de opleiding uit van beeld, geluid, tekst en data (visualisatie) in plaats van krant, tv, radio of online. Online werken en publiceren is binnen de opleiding het uitgangspunt.

Alle Journalistiek opleidingen zijn betrokken bij de ontwikkeling van een nieuw landelijk opleidingsprofiel (LOP2023) dat in 2023 door de Vereniging Hogescholen is vastgesteld. De opleiding gebruikt studiejaar 2023-2024 om de beoogde leerresultaten af te stemmen op het nieuwe opleidingsprofiel, dat veel overeenkomsten heeft met het huidige competentieprofiel. Het huidige en het nieuwe opleidingsprofiel zijn gebaseerd op (inter)nationale kaders van het NLQF en het EQF niveau 6 en de Dublin Descriptoren². Naast het EQF6 en de Dublin Descriptoren is de internationale dimensie geborgd doordat de landelijke profielen (BOP2015 en LOP2023) nauw aansluiten bij de beroepsprofielen van de EJTA³ en de International Federation of Journalists⁴.

Met ingang van studiejaar 2022-2023 is het curriculum van de gehele opleiding herzien en ingedeeld naar verschillende journalistieke rollen (zie ook inleiding en standaard 2). Per rol heeft de opleiding leeruitkomsten geformuleerd die aangeven wat een student aan het eind van de onderwijsperiode moet beheersen. Bij de leeruitkomsten komen een of meerdere beroepscompetenties integraal aan bod.

De opleiding toont schematisch de koppeling tussen de leeruitkomsten en de competenties aan. Ook is in het CLOTS-schema een overzicht te zien van de competenties, leeruitkomsten, onderwijsenheden, toetsing en studiepunten. Het auditpanel constateert dat alle competenties in de leeruitkomsten aan bod komen.

² Raamwerk van eindtermen voor hoger onderwijs in Europa die moeten zorgen voor een gelijkwaardig niveau van opleidingen binnen Europa.

³ De European Journalism Training Association (EJTA) is een samenwerkingsverband dat als doel heeft de kwaliteit van journalistiek opleidingen te verbeteren.

⁴ Wereldwijde organisatie die opkomt voor journalisten.

Eigen profilering en inkleuring

Het nieuwe LOP beschrijft de Body of Knowledge, Skills and Attitudes (BoKSA) in algemene termen, wat de opleiding ruimte geeft om hier een eigen inkleuring aan te geven. Zo krijgt de eigen veiligheid en weerbaarheid van de (toekomstige) journalist expliciete aandacht, evenals datajournalistiek en kunstmatige intelligentie (AI). Het lectoraat van de opleiding speelt een belangrijke rol in het ontginnen van kennis omtrent AI in de journalistiek. Dit leidt onder andere tot de ontwikkeling van trainingen en lessen binnen en buiten Fontys.

Naast AI legt de opleiding de focus op innovatie, de opleiding geeft aan dat *“innovatie in ons DNA zit”*. De context van de journalistiek verandert snel en daarom moet het vak ook mee veranderen. Innovatie komt onder andere aan bod in de competentie Vernieuwen en komt ook terug in de opbouw en inhoud van het programma (zie daarvoor standaard 2). En ook hier is er een nauwe samenwerking met het lectoraat omtrent het onderwerp innovatie.

Het auditpanel is erg te spreken over het eigen profiel van de opleiding. Het was duidelijk zichtbaar dat met name de thema's innovatie en AI naar voren komen binnen de opleiding. Ook de verbinding met het lectoraat komt duidelijk naar voren.

Visie op onderzoek

De visie van de opleiding op onderzoekend vermogen is gestoeld op de gemeenschappelijke visie op onderzoekend vermogen die de vier journalistiekopleidingen in 2016 vaststelden.

Als zodanig is dat in de opleiding uitgewerkt in drie van de vijf de competenties.

Onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende houding komen aan bod in de competentie Researchen. In de competentie Vernieuwen is aandacht voor het mee kunnen denken over innovaties binnen de journalistiek met een onderzoekende houding en analytisch vermogen.

In de vijfde competentie, Reflecteren, gaat het om het doen van praktijkgericht onderzoek naar diverse facetten van de journalistiek en daar een onderbouwde visie op vormen.

Het auditpanel vindt de visie op onderzoek van de opleiding passend bij een hbo-bachelor journalistiek opleiding.

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

Het werkveld en verschillende beroepsorganisaties zijn als klankbord betrokken bij de totstandkoming van het Landelijk Opleidingsprofiel, zowel bij het oude als bij het nieuwe profiel. En ook bij de onderwijsvernieuwing is het werkveld nauw betrokken geweest. De werkveldadviescommissie (WAC) heeft meegekeken naar de leeruitkomsten en hier feedback op gegeven. Desgevraagd geeft de WAC aan dat zij regelmatig over allerlei zaken bevroegd wordt en dat de opleiding serieus naar de commissie luistert.

De opleiding werkt daarnaast samen met verschillende werkveldpartners als Partners in Education (een convenant van de opleiding met verschillende regionale media) en RPO (het samenwerkingsorgaan voor de regionale publieke omroepen in Nederland). Sommige van deze partners zijn actief betrokken bij de uitvoering van het curriculum.

De TUZE⁵ opleidingen hebben onderling ook veel contact. Zo ligt er een gezamenlijke visie op onderzoek en is er nauw contact over onder andere het thema AI. Zo ontwikkelen de opleidingen hier gezamenlijk lesmateriaal over.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel zag duidelijk de koppeling tussen de competenties en het landelijk opleidingsprofiel en was erg te spreken over het eigen profiel van de opleiding. Het was duidelijk zichtbaar dat de opleiding met name de thema's innovatie en AI naleeft waarbij de verbinding met het lectoraat duidelijk naar voren komt.

De visie van de opleiding op onderzoekend vermogen is gestoeld op de gemeenschappelijke visie op onderzoekend vermogen die de vier journalistiekopleidingen in 2016 vaststelden. Als zodanig is dat in de opleiding uitgewerkt in drie van de vijf de competenties: researchen, vernieuwen en reflecteren. Het auditpanel vindt deze visie passend voor een bacheloropleiding.

---

⁵ De vier journalistiek opleidingen in Nederland uit Tilburg, Utrecht, Zwolle en Ede

De opleiding heeft veel contact met vakgenoten, zoals het nauwe contact tussen de TUZE opleidingen, en het werkveld, middels de werkveldadviescommissie en samenwerkingen met verschillende werkveldpartners.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 1 beoordeelt als 'voldoet'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

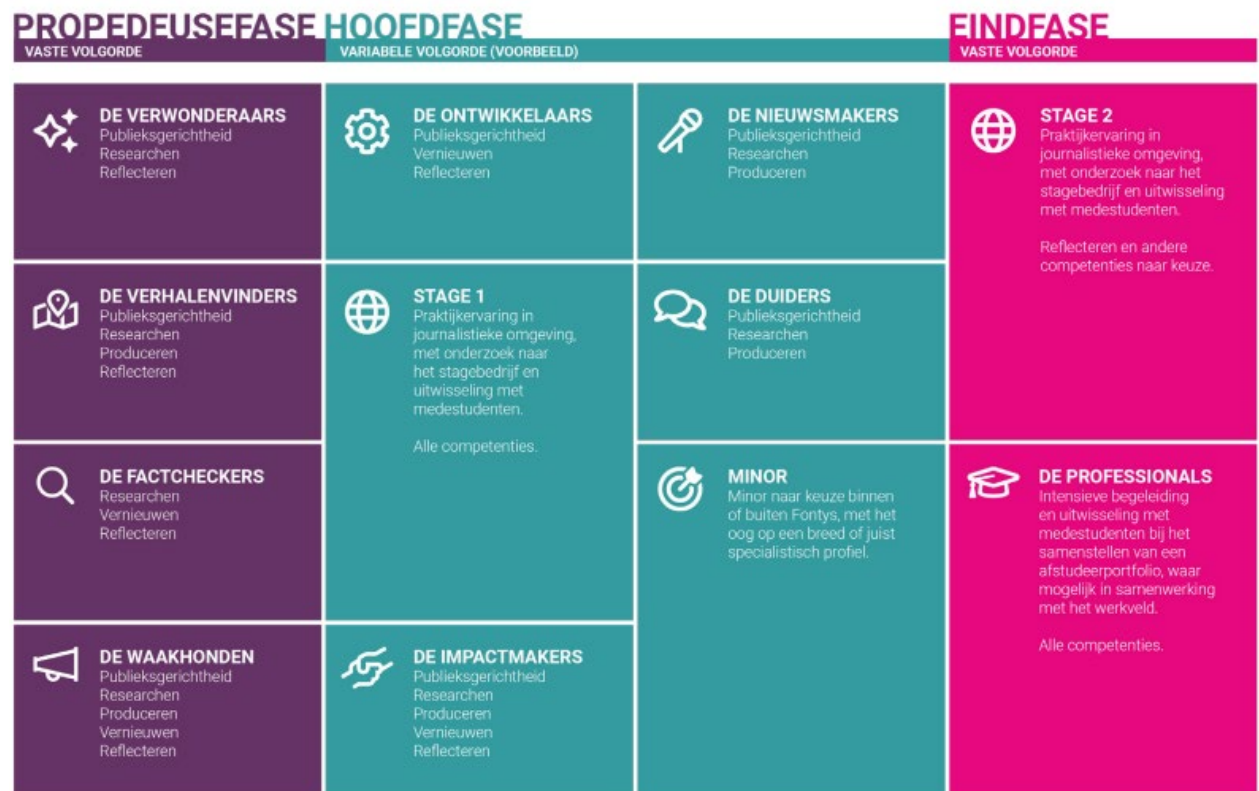
Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzelingen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Programma

Opbouw

Zoals eerder aangegeven is de opleiding vormgegeven aan de hand van negen journalistieke rollen, gebaseerd op de rollen die journalisten in de samenleving kunnen vervullen. Binnen deze rollen komen de competenties, uitgewerkt in leeruitkomsten aan bod. Iedere rol is een onderwijseenheid. Naast de negen rollen lopen de studenten twee stages en volgen een minor, waardoor de opleiding bestaat uit twaalf onderwijseenheden, zoals te zien in dit overzicht:

De samenhang en opbouw van de opleiding is geborgd in de formulering van de leeruitkomsten. Deze samenhang was in het invoeringsjaar (2022-2023) nog weinig zichtbaar voor studenten en docenten. Daarom heeft de opleiding zeven leerlijnen geëxpliciteerd (algemene kennisbasis en nieuwsbesef, publieksgericht denken en doen, gespreks- en interviewtechnieken, zoek- en

analysetechnieken, vertel- en productietechnieken, ethiek en praktijkgericht onderzoek en de leerlijn professioneel handelen). Iedere leeruitkomst is aan één of meerdere leerlijnen gekoppeld waardoor studenten zien waar ze aan werken.

Studenten doorlopen de propedeusefase volgens een vaste volgorde. In de hoofdfase kunnen studenten zelf kiezen welke volgorde zij aanhouden. Een studentengroep uit de hoofdfase bestaat dus uit meer en minder ervaren studenten. Dit biedt kansen voor gezamenlijk leren en peer-feedback maar zorgt ook voor niveaoverschillen binnen een onderwijseenheid. De opleiding weegt samen met studenten de voor- en nadelen af van de niet-volgtijdelijkheid van de onderwijseenheden in de hoofdfase en past indien gewenst toekomstige keuzes hierop aan.

Inhoud

Studenten nemen zelf de regie over de eigen professionele ontwikkeling en onderzoeken samen met hun coach (zie docenten en begeleiding) wat zij nodig hebben om de leeruitkomsten binnen een rol te behalen en welke bewijzen ze daarvoor nodig hebben. Om hun voortgang aan te tonen halen studenten feedback op bij experts, coaches en medestudenten. Vervolgens reflecteren zij hierop.

De opleiding begeleidt studenten in kleine groepen. Deze begeleiding, ofwel coaching, duurt steeds een dagdeel en vindt meerdere keren per week plaats. De bijeenkomsten kennen een vaste programmastructuur waarbinnen ruimte is om aan de slag te gaan met wat studenten op dat moment nodig hebben, zoals instructie, feedback op het leerproces, werken onder begeleiding of het bespreken van de actualiteiten. Binnen een onderwijsperiode van tien weken heeft de student minimaal drie tussenevaluaties met de coach.

Aanwezigheid bij de coaching-bijeenkomsten is verplicht omdat de coach zich anders geen beeld kan vormen van de voortgang van de student.

Naast de coaching-bijeenkomsten zijn er een aantal dagdelen per week expertbijeenkomsten. Hierin verwerven studenten kennis en vaardigheden onder begeleiding van een inhoudelijk expert, zoals een taaldocent of bijvoorbeeld een gastspreker. Sommige expertbijeenkomsten zijn verplicht en bij andere bijeenkomsten kunnen studenten naar keuze extra begeleiding volgen voor specifieke leerbehoeften.

Tijdens de coaching wordt met de student vooruit geblikt op de expertbijeenkomst en na afloop bespreekt de student met de coach de leeropbrengst en vervolgstappen.

Naast coaching en expertbijeenkomsten kunnen onderstaande onderdelen in de rollen terugkomen:

- Challenges: de opleiding biedt challenges of praktijkopdrachten aan. Deze sluiten aan op de leeruitkomsten binnen een rol en zijn in samenspraak met het werkveld opgesteld. Ook kunnen studenten via het lectoraat deelnemen aan onderzoeksprojecten die aansluiten bij leeruitkomsten.
- FJ Breed: is de naam voor evenementen en activiteiten die de onderwijseenheden inhoudelijk overstijgen. Voorbeelden zijn deelname aan het Festival van de Persvrijheid of het bijwonen van een opname van Collegetour.
- ey!daily: is het online publicatieplatform waarop studenten (over) hun producties en projecten kunnen publiceren.

Studenten van de opleiding komen gedurende de studie veel in aanraking met het werkveld, onder andere door de challenges. De bemiddeling tussen studenten en werkveldpartners ligt bij Bureau Werkveld, dat alle werkveldcontacten onderhoudt.

Tot slot biedt de opleiding jaarlijks een alternatief leertraject aan: Nimbin. Maximaal 12 studenten uit verschillende fasen van de opleiding kunnen deelnemen aan dit keuzetraject, dat de plaats inneemt van twee rollen (in totaal 30 EC). De invulling van dit traject komt tot stand in samenspraak tussen de deelnemers en begeleiders en het accent ligt op innovatie en multidisciplinaire benadering. Het principe 'classroom without walls' staat centraal, Nimbin speelt zich voornamelijk af buiten het schoolgebouw.

Het auditpanel is te spreken over de vernieuwde opzet en inhoud van de opleiding. Het werken met de verschillende rollen past bij het huidige werkveld. Het feit dat studenten zelf de regie hebben over hun eigen ontwikkeling zorgt ervoor dat zij een professionele houding ontwikkelen die, zoals in gesprekken tijdens de audit naar voren kwam, ook erg gewaardeerd wordt door het werkveld.

Wel vroeg het panel zich af waar in het curriculum studenten parate kennis opdoen, en hoe de opleiding borgt dat studenten leren wat ze moeten leren. En ook studenten gaven aan dat zij diepgang missen in de aangeboden theoretische kennis en soms graag lesstof en basiskennis aangereikt krijgen. Op Canvas (integrale leeromgeving waar studenten alle informatie vinden over de aangeboden leeractiviteit, zie ook Voorzieningen) en in de kennisbank (digitale omgeving waarin alle studiematerialen staan, zie ook Voorzieningen) is voldoende informatie te vinden maar dat moet je wel op eigen initiatief doen, aldus de studenten.

De opleiding bevestigt dat dit een belangrijk aandachtspunt is, parate kennis is namelijk geïntegreerd in de leeruitkomsten. Het zelf ophalen van kennis blijkt met name voor propedeusestudenten lastig. Daarom heeft de opleiding in de propedeusefase de leeruitkomsten verder aangescherpt. Ook overweegt de opleiding formatieve toetsmomenten terug te brengen in het programma waarin kennis getoetst wordt. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om te blijven monitoren of studenten voldoende basiskennis opdoen en roept de opleiding op te blijven luisteren naar de behoeften van de studenten.

De opleiding heeft de veelomvattende kennistoetsen Nederlands vervangen door de digitale leeromgeving Hogeschooltaal, een programma dat gericht is op het oefenen en bijhouden van kennis op langere termijn. Daarnaast is er een Taallab, waar studenten extra ondersteuning kunnen krijgen op het gebied van taal.

De overgang naar Hogeschooltaal is een opvallende ontwikkeling volgens het panel, omdat taal een belangrijke rol speelt binnen de journalistiek. De opleiding legt desgevraagd uit dat de zware taaltoets uit het vorige curriculum voor studenten soms een struikelblok was. Nu is het oefenen van taalvaardigheid meer verdeeld over het gehele curriculum. Want naast Hogeschooltaal leren studenten taal- en schrijfvaardigheden in de verschillende rollen. Er is continu aandacht voor en de student ontwikkelt zich meer fluïde. Daarnaast is de opleiding een instrument aan het ontwikkelen om werk van studenten te analyseren op taalgebruik en spelling.

Het werkveld geeft aan dat foutloos schrijven, evenals andere medium-specifieke vaardigheden, voor hen minder belangrijk zijn. Die zijn bij te spijkeren, houding is belangrijker. En FJ-studenten beschikken over het algemeen over de juiste houding.

Het auditpanel roept de opleiding op om zowel op het gebied van parate kennis als op het gebied van taal de ontwikkelingen van de studenten goed te blijven monitoren en aanpassingen door te voeren waar nodig. Taalvaardigheid is voor journalisten nóg relevanter dan voor andere opleidingen.

Eigen leerproces

Studenten hebben veel invloed op hun eigen leerproces. Zo staat van tevoren niet vast hoe de student een leeruitkomst aantoont en heeft hij⁶ de vrijheid om in de hoofdfase zelf de volgorde te bepalen van de te volgen onderwijseenheden. Daarnaast is het voor studenten mogelijk om zich in onderwerpen te verdiepen, bijvoorbeeld door middel van Challenges en FJ Breed.

Studenten werken in kleine groepen en worden door coaches intensief begeleid bij het vormen van het eigen leerproces. Het auditpanel is te spreken over het eigenaarschap dat studenten kunnen nemen over het eigen leerproces.

Studenten waarderen de vrijheid en ruimte voor eigen initiatief maar hebben ook behoefte aan meer ondersteuning en sturing in opdrachten en verwachtingen. Een signaal waarvan het auditpanel vindt dat dit serieus genomen moet worden. En dat doet de opleiding ook. Vanaf studiejaar 2023-2024 is het curriculum aangepast. In de propedeuse is er meer aanbod in instructie en expertfeedback, en in de hoofdfase is het vrijblijvende expertlab omgezet naar vaste begeleiding per onderwijseenheid.

---

⁶ Overall waar hij/hem staat worden personen van alle genders bedoeld.

Stage

Studenten lopen gedurende de opleiding twee keer 20 weken stage, één keer in de hoofdfase en één keer in de eindfase. Studenten hebben tijdens de stage wekelijks contact met hun coach, een tussenevaluatie halverwege en een eindgesprek. Tijdens de stages werken studenten toe naar een aanbeveling of advies aan het betreffende stagebedrijf.

Studenten gaven in de Nationale Studenten Enquête (NSE) aan dat de voorbereiding op de eerste stage een aandachtspunt is. De opleiding heeft hierop geanticipeerd door een stage-voorbereidend programma aan te bieden. Dit heeft echter nog niet het gewenste resultaat. De opleiding gaat hier verder mee aan de slag en geeft hier prioriteit aan.

Onderzoek

Onderzoekend vermogen komt aan bod binnen de leerlijnen publieksgericht denken en doen, gespreks- en interviewtechnieken, zoek- en analysetechnieken en ethiek en praktijkonderzoek. Binnen alle rollen komen deze leerlijnen aan bod. Studenten zijn zo gedurende de gehele opleiding bezig met het ontwikkelen van onderzoekend vermogen.

Studenten kunnen via het lectoraat Ontwerpen aan de Journalistiek deelnemen aan onderzoeksprojecten. Het auditpanel zag hier tijdens de visitatie mooie voorbeelden van, bijvoorbeeld over de wijze waarop redactieruimten veranderd zijn door de jaren heen.

Internationalisering

In meerdere rollen besteedt de opleiding aandacht aan internationale oriëntatie. Bij De Duiders komt het internationale perspectief aan bod en bij De Waakhonden wordt ingegaan op journalistiek in het buitenland. Engelse taalbeheersing komt in meerdere rollen terug.

Daarnaast zijn er verschillende mogelijkheden voor studenten om naar het buitenland te gaan.

In de laatste periode van de propedeusefase maken alle studenten een studiereis naar het buitenland. Ook is het voor studenten mogelijk om internationale conferenties te bezoeken.

Studenten kunnen ook een stage of minor volgen in het buitenland. Studenten geven aan dat het proces om naar het buitenland te gaan stroef verloopt. Het zou helpen als er een netwerk vanuit school zou zijn. Dit vindt het auditpanel een waardevolle suggestie.

De interculturele oriëntatie komt met name bij De Impactmakers aan bod waarin studenten worden uitgedaagd om uit hun bubbel te stappen en zich te verdiepen in andere doelgroepen.

Inclusie/diversiteit

De opleiding streeft naar een diverse studentenpopulatie en wil dat iedereen zich thuis voelt binnen de opleiding. Met de werkgroep FJ Inclusie werken studenten en docenten samen aan meer bewustwording omtrent inclusiviteit in het curriculum, de leeromgeving en de organisatie. Studenten uit de werkgroep geven aan zich gesteund te voelen door de opleiding maar vinden wel dat opleiding op dit onderwerp meer initiatief zou moeten tonen. Zo gaat FJ Inclusie per rol lesmateriaal maken met betrekking tot inclusie. Dit zou volgens de studenten ook door de opleiding opgepakt moeten worden. Ook het auditpanel onderschrijft dat de opleiding hier meer aandacht moet besteden, dat is ook passend bij de maatschappij waarin we leven.

Instroom/doorstroom

Studenten met een mbo-4-, havo- of vwo-diploma kunnen aan de opleiding starten. Na aanmelding vult de student een vragenlijst in. Deze wordt met hem besproken in een check-in gesprek. Daaruit volgt een studiekeuzeadvies.

Om de doorstroom te bevorderen werkt de opleiding met doorstroomnormen. Studenten kunnen pas starten met de hoofdfase als zij de propedeusefase helemaal afgerond hebben. Ditzelfde geldt voor de overgang van de hoofdfase naar de eindfase. Dit voorkomt dat studenten achterstanden met zich mee blijven slepen.

Sinds studiejaar 2022-2023 is het bindend studieadvies afgeschaft. De opleiding vindt dat het curriculum zelf voldoende houvast biedt om een oordeel over het niveau van de student te geven en zag potentieel goede journalisten vastlopen op bepaalde toetsen waardoor zij een negatief BSA kregen.

Daarnaast is het herkansingsbeleid verruimd en zijn er twee doorstroomcoördinatoren die de achterstanden en deelname aan herkansingen van studenten in de gaten houden. Deze maatregelen hebben ervoor gezorgd dat er minder uitval van studenten is. Ook heeft de opleiding met de komst van het nieuwe onderwijs extra geïnvesteerd in het begeleiden van studenten met een achterstand. Studenten volgen een intensief maatwerktraject, begeleid door een docent, om de tekorten weg te werken. De investering werkt, eerst hadden 300 studenten een achterstand in het oude onderwijs. Nu nog maar tien. Het auditpanel is erg te spreken over dit initiatief en zag dat studenten hard moeten werken om de achterstanden in te halen en de studiepunten zeker niet cadeau krijgen. Wel roept het panel op om de studievoortgang nauwkeurig te monitoren zodat zich geen nieuw stuwmeer kan vormen.

Docenten en begeleiding

Het docententeam van de opleiding Journalistiek bestaat uit 65 docenten die samen bijna 41 fte invullen. Daarnaast heeft de opleiding 3,65 fte verdeeld over 5 technici die ondersteuning bieden in beeld, geluid en online toepassingen.

Van alle docenten is 38% bachelorgeschoold, 58% mastersgeschoold en 5% gepromoveerd. Alle docenten beschikken maximaal 1 jaar na aanstelling over de basiskwalificatie onderwijs.

Docenten hebben binnen hun aanstelling ruimte voor didactische bijscholing. Zo heeft per studiejaar 2024-2025 iedere docent de cursus 'De docent als coach' gevolgd.

De meerderheid van het docententeam heeft een journalistieke achtergrond en er is expertise binnen het team aanwezig op alle relevante gebieden, zoals ethiek, taalbeheersing en productietechnieken.

De recente curriculumwijziging was voor docenten een onrustige periode, dit blijkt ook uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek. Het management van de opleiding maakt dit studiejaar (2023-2024) een rondgang langs alle medewerkers om in kaart te brengen waar de ontevredenheid zit. Het auditpanel vindt dit een mooi initiatief en benadrukt dat het management dit ook blijft doen.

De werkdruk onder docenten is een aandachtspunt. Dat was het al voor de onderwijsvernieuwing en dat was het in het invoeringsjaar nog steeds. Wel zet de opleiding verschillende acties uit om de werkdruk te verminderen. Een dagdeel duurt nu drie uur, en dat wordt teruggebracht naar twee uur zodat er voor docenten meer tijd is om te overleggen met elkaar. Ook de Instituutsmedezeggenschapsraad is betrokken bij het onderwerp werkdruk en denkt mee over mogelijke oplossingen.

Ondanks de onrustige periode zag het auditpanel een gedreven team met een positieve instelling. De focus van de opleiding op de hoge werkdruk geeft het auditpanel het vertrouwen dat hier verbetering in zal plaatsvinden.

Begeleiding

Binnen het nieuwe onderwijs hebben docenten de rol van coach aangenomen, waarvoor iedere docent een cursus moet hebben gevolgd. Docenten merken op dat de coachrol niet erg verschilt van hoe zij eerder les gaven.

Door de nieuwe onderwijsopzet hebben docenten meer ruimte om te werken rondom wat de student nodig heeft; wanneer er behoefte is aan structuur en wanneer studenten juist ruimte nodig hebben. Docenten geven aan dat zij hun rol op hun eigen manier invullen en hierop met elkaar kalibreren. Studenten merken ook verschil tussen de coaches, al realiseren ze zich dat dat onvermijdelijk is.

Naast de begeleiding van de coach heeft iedere student een mentor. In het propedeusejaar heeft iedere student meerdere individuele mentorgesprekken en groepsbijeenkomsten. Na het propedeusejaar neemt de frequentie van de gesprekken af. Voor studenten die vanwege persoonlijke omstandigheden of een functiebeperking extra hulp nodig hebben biedt de instelling het begeleidingstraject Student+ aan. Begeleiders gaan met studenten in gesprek waar de knelpunten zitten en hoe zij die weg kunnen nemen.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleiding Journalistiek zit sinds 2023 in het Mindlabs-gebouw, een verzamelgebouw waar onder andere ook DPG Media, Tilburg University en Zwijsen in gehuisvest zijn.

Onderwijsactiviteiten vinden plaats rond de centrale nieuwsvloer. Andere voorzieningen zijn een moderne tv- en radiostudio, een podcastruimte, een montageruimte en verschillende vergaderruimtes. Het is een open gebouw, ingericht op samenwerken. Het auditpanel was erg te spreken over de state of the art voorzieningen en de sfeer op de locatie. Ook studenten waarderen de moderne locatie. Al vinden zij een keerzijde van het open gebouw dat het lastig is om er in stilte te werken.

Twee belangrijke digitale voorzieningen binnen de opleiding zijn Canvas en de Kennisbank.

Canvas is de digitale leeromgeving die de visie op leren en toetsen ondersteunt. Voor elke onderwijseenheid wordt een aparte Canvas-Course ingericht. Hier vindt de student informatie over het rooster en de opdrachten. Ook legt de student zijn leerproces vast in Canvas door middel van leerplannen, bewijsmaterialen en gespreksverslagen. Ook krijgt de student feedback op het gemaakte werk in Canvas.

De kennisbank is een opleidingsbrede Canvasomgeving waarin voor alle studenten en docenten alle relevante studiematerialen te raadplegen zijn, zoals bijvoorbeeld kennisclips, oefeningen, rubrics en aanbevolen literatuur.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel is te spreken over de vernieuwde opzet en inhoud van de opleiding. Het werken met de verschillende rollen past bij het huidige werkveld. De professionele houding die studenten door deze opzet ontwikkelen wordt ook erg gewaardeerd door het werkveld.

Wel vroeg het panel zich af waar studenten parate kennis opdoen en hoe de opleiding dit borgt. Ook studenten gaven aan behoefte te hebben aan meer basiskennis. De opleiding vindt dit ook een belangrijk punt en heeft het programma hierop aangepast.

De opleiding heeft Hogeschooltaal geïntroduceerd in het nieuwe curriculum ter vervanging van de zwaardere kennistoetsen Nederlands. Ondanks dat dit een weloverwogen keuze was roept het panel de opleiding op om zowel op het gebied van parate kennis als op het gebied van taal de ontwikkelingen van de studenten goed te blijven monitoren en aanpassingen in het programma door te voeren waar nodig. Taalvaardigheid is voor journalisten namelijk erg belangrijk.

Internationalisering komt op verschillende plekken in het curriculum aan bod. Ook hebben studenten de mogelijkheid om in het buitenland stage te lopen. Dit proces loopt volgens studenten stroef. Een netwerk vanuit de opleiding zou hierbij helpen. Een terechte suggestie volgens het panel.

FJ Inclusie is een werkgroep waarin studenten en docenten samenwerken aan meer bewustwording omtrent inclusiviteit. Een mooi initiatief, al vindt het panel dat de aansturing van de opleiding hierin een grotere rol op zich kan nemen.

De opleiding beschikt over voldoende, gekwalificeerde docenten. De curriculumvernieuwing was een onrustige periode voor de docenten. Het managementteam (MT) realiseert zich dat en maakt een rondgang langs alle medewerkers om eventuele onvrede in kaart te brengen. Een mooi initiatief vindt het panel, en de auditoren roepen het MT op dit in de toekomst ook te blijven doen.

Studenten worden begeleid door coaches, de nieuwe rol van docenten waar zij ook een training voor hebben gevolgd. Daarnaast heeft iedere student een mentor waar hij individuele en groeps gesprekken mee voert.

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn naar het oordeel van het auditpanel op orde. Het nieuwe gebouw bevat state of the art voorzieningen en middels Canvas (de digitale leeromgeving) en de Kennisbank (waar relevant studiemateriaal te raadplegen is) hebben studenten toegang tot alle benodigde informatie.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 2 beoordeelt als 'voldoet'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

De opleiding Journalistiek heeft een toetsbeleid opgesteld waar onder andere de visie op toetsing in staat, de inrichting van de toetsprocessen en de borging van de kwaliteit van toetsing. Het toetsbeleid sluit aan bij het Fontys Kader Toetskwaliteit, een kader waarin basisafspraken zijn geformuleerd die helpen om het onderwijs en de toetsing vorm te geven. De competenties, uiteengezet in leeruitkomsten, zijn richtinggevend voor het toetsprogramma en bepalen de vorm en inhoud van de toetsing, de beoordelingscriteria en de normering.

Toetsing binnen de opleiding is gebaseerd op 'assessment as learning', leren en beoordelen lopen continu door elkaar heen. De evaluatie van het functioneren van de student vindt plaats tijdens het gehele leerproces door de continue feedback van coaches, experts, medestudenten en zelfreflectie.

De student bepaalt, samen met de coach, wat er nodig is om de leeruitkomsten binnen een onderwijseenheid te behalen en welke bewijzen daarvoor nodig zijn. In een onderwijsperiode van tien weken heeft de student minimaal drie formatieve tussenevaluaties die leiden tot een afsluitende, summatieve eindevaluatie. Bij stages heeft de student een wekelijks contactmoment met zijn coach, een tussenevaluatie halverwege en een eindgesprek. De coach geeft in Canvas feedback op de prestaties van de student. Iedere onderwijseenheid wordt afgesloten met een portfolio-assessment.

Studenten worden holistisch beoordeeld, per onderwijseenheid kijken beoordelaars naar het geheel van leeractiviteiten en bijbehorende bewijzen waarmee de student de leeruitkomst aantoonst. Vanwege de holistische beoordeling hanteert de opleiding een vierpunts beoordelingschaal (onvoldoende – voldoende – goed – uitmuntend).

Integraalassessment

Sinds 2020 stelt de opleiding langstudeerders met ruime werkervaring, onder strikte voorwaarden, in de gelegenheid om met een integraalassessment in één toetsgelegenheid zowel het eindassessment als oudere openstaande toetsen in één keer af te ronden. Inmiddels hebben elf langstudeerders via deze route de opleiding afgerond.

Het integraalassessment is met verschillende partijen, zoals assessoren, extern deskundigen en kandidaten, geëvalueerd en daaruit kwam naar voren dat dit een valide en betrouwbaar afstudeertraject is.

Kwaliteit toetsing en beoordeling

De opleiding zorgt er op verschillende manieren voor dat het systeem van toetsen en beoordelen valide, betrouwbaar en navolgbaar is. Een aantal van deze manieren zijn:

- In het toetsdossier van de student legt hij bewijsmaterialen, tussenevaluaties en de eindevaluatie vast. De examiner beoordeelt dit en onderbouwt het oordeel waarbij hij verwijst naar de leeruitkomsten en prestatie-indicatoren.
- Bij het maken en afnemen van toetsen hanteert de opleiding het 4-ogen principe.
- Alleen door de examencommissie benoemde examinatoren kunnen toetsen afnemen en beoordelen. Examinatoren moeten aan een aantal eisen voldoen, zoals beschikken over relevante inhoudelijke expertise en een bko⁷-bevoegdheid. Niet gekwalificeerde docenten beoordelen onder toezicht en verantwoordelijkheid van wel bevoegde docenten.

---

⁷ Basis Kwalificatie Onderwijs

- Minstens één keer per jaar vinden met betrekking tot de afstudeerwerken peer reviews plaats in TUZE-verband, met het oog op een gemeenschappelijke borging van het eindniveau.
- Toetsing is valide omdat de competenties, uitgewerkt in leeruitkomsten, richtinggevend zijn voor de het toetsprogramma en de inhoud van de toetsen.

In het invoeringsjaar van het nieuwe curriculum bleek uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) dat studenten toetsing niet positief waardeerden. Zij wisten niet goed waar ze op beoordeeld werden en ervoeren verschillen tussen de beoordelaars. Dit komt mede door de leerwegonafhankelijke formulering van leeruitkomsten, die zowel voor studenten als docenten te weinig houvast bood. De opleiding verwacht verbetering op dit punt doordat zij leeruitkomsten en prestatie-indicatoren in de propedeuse- en hoofdfase specifiek gaat formuleren. Dit geeft zowel de studenten als de docenten houvast bij het toetsen en beoordelen. Kalibreren over het up to date houden en adequaat toepassen van de prestatie-indicatoren vindt de opleiding belangrijk. Zij heeft het kalibratieproces meer geformaliseerd. Daarnaast heeft de opleiding als doel gesteld dat alle docenten in studiejaar 2026-2027 BKE⁸-geschoold zijn. Studenten zijn tevreden over de manier van toetsing, de hoeveelheid feedback die ze krijgen en de kwaliteit ervan. Ondanks de heldere feedback vinden studenten de lat waarlangs ze beoordeeld worden soms lastig. Zij begrijpen dat een journalistiek product lastig met een cijfer te beoordelen is, maar missen soms duidelijkheid: “wat moet je precies doen om een bepaalde smiley te behalen?”

Het auditpanel heeft naar een aantal ingeleverde werken plus bijbehorende reflectie en feedback gekeken uit studiejaar 2022-2023 en 2023-2024. Het panel was te spreken over de werken en bijbehorende feedback. Wel leek het alsof studenten sommige prestatie-indicatoren die zij moeten aantonen niet of onvoldoende begrepen. Het specifiek formuleren van de prestatie-indicatoren gaat hier vast bij helpen. Tot slot vond het panel het reflecteren per indicator een tijdrovend proces dat studenten wellicht tegen zal gaan staan, al biedt het wel veel inzicht.

Examencommissie

De opleiding beschikt over een examencommissie en een toetscommissie. De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing en stelt hiervoor richtlijnen en aanwijzingen op. Ook stelt de examencommissie regels vast met betrekking tot de gang van zaken rondom toetsen, tentamens en examens. De commissie bestaat uit een voorzitter, twee leden, een secretaris en een extern lid. De examencommissie komt wekelijks bij elkaar, waarbij het externe lid periodiek aansluit. Op de agenda van de examencommissie staat onder andere het kijken naar de benoemingsprocedure voor examinatoren en de rol van het buddiesysteem (nieuwe docenten worden gekoppeld aan een bevoegde examinerator) voor docenten die nog niet benoemd zijn als examinerator.

De toetscommissie zorgt voor de kwaliteit van de toetsing en staat in nauw contact met de examencommissie. De toets- en examencommissie zijn nauw betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe curriculum en werken hierin veel samen. Zo overleggen zij elke twee weken met elkaar.

De opleiding heeft het streven om per studiejaar 2024-2025 alle leden van de toetscommissie BKE-gecertificeerd te laten zijn en één lid van de examencommissie SKE⁹-gecertificeerd te laten zijn.

Het auditpanel is te spreken over de betrokkenheid en deskundigheid van de examencommissie en van de toetscommissie. Het was heel duidelijk dat de examencommissie borgt en de toetscommissie zorgt. Wel roept het panel de opleiding op om te kijken of BKE voldoende aansluit op de manier van toetsen en beoordelen die de opleiding hanteert. Of dat er wellicht behoefte is aan maatwerk.

---

⁸ Basis Kwalificatie Examinering

⁹ Senior Kwalificatie Examinering

Afstuderen

Proces

Na de tweede stage start de student met het afstudeersemester De Professional. Bij het afstuderen toont de student middels bewijsstukken aan dat hij alle beoogde competenties beheerst. Deze verzamelt hij in een afstudeerportfolio. De eisen aan dit portfolio zijn:

- Eén of meerdere journalistieke producties inclusief verantwoording;
  - een (vak)reflectie waarin een beroepsrelevante vraag systematisch onderzocht en beantwoord wordt;
  - een toelichting op hoe de student met het gehele portfolio het gewenste niveau aantoont.
- Hierbij is de vorm van het portfolio vrij.

Het afstuderen wordt afgesloten met een eindassessment. Twee examinatoren en een extern gecommiteerde bestuderen het portfolio van de student en bereiden het assessment voor. Dit assessment bestaat uit drie onderdelen: een mondelinge presentatie van de kandidaat, een criteriumgericht interview en een performanceopdracht. De performanceopdracht wordt door de assessoren bedacht en gaat over één aspect van de prestaties van de student. Voorbeelden van een opdracht zijn: het bedenken van een invalshoek bij een onderwerp of het omzetten van een tekst naar een andere doelgroep.

Bij de onderwijsvernieuwing is het eindassessment niet veranderd, op twee aanpassingen na: i) de begeleiding naar het eindassessment is meer geïntensiveerd en ii) één van de twee begeleiders is betrokken als assessor.

Het auditpanel is te spreken over het afstudeerprogramma. In het programma tonen studenten aan dat zij alle competenties behaald hebben. Het auditpanel vindt het performance-assessment een waardevolle toevoeging op het geheel.

Beoordeling

Zoals hierboven al aangegeven zijn de leeruitkomsten uitgewerkt in prestatie-indicatoren die zijn gegoten in een single point rubric. In het beoordelingsformulier wordt onderscheid gemaakt in onderbouwing van het oordeel en ontwikkelingsgerichte feedback. Daarbij wordt verwezen naar de prestatie-indicatoren. Beide assessoren ondertekenen het beoordelingsformulier. De beoordeling van de student wordt in een examenvergadering na een korte toelichting van de assessoren vastgesteld onder voorzitterschap van de examencommissie.

Beoordelaars kalibreren ieder kwartaal beoordelingen van eindwerken en gaan dan in gesprek waarom zij het bijvoorbeeld een V of een G vinden.

Het auditpanel heeft van vijftien studenten eindwerken bekeken, zie ook standaard 4. Ook de beoordelingen heeft het panel bestudeerd. Het panel kon zich in bijna alle gevallen vinden in het eindoordeel van de beoordelaars. En waar het afweek was het oordeel van het panel hoger dan dat van de beoordelaars. Alle beoordelingen waren maatwerk, toegespitst op de afstuderende student en met empathie geschreven.

Wel vond het panel dat er in de beoordelingen weinig ruimte en aandacht is voor het taalniveau van de werken, evenals voor het technische productieproces van audiovisuele producten. Het panel miste bij meerdere beoordelingen de koppeling tussen de feedback en de competenties waardoor niet alle competenties terugkwamen in de eindbeoordelingen. Beoordelaars met wie het panel dit besprak gaven aan dat zij wel alles met de student bespreken maar dat het wellicht niet in het formulier terugkomt. Bij het bestuderen van de afstudeer-rubric zag het panel dat bovenstaande zaken (taal en productieproces) wel genoemd zijn. Het panel beveelt de opleiding aan om er scherp op te zijn dat deze zaken ook in de het beoordelingsformulier benoemd worden, zodat het ook zichtbaar is voor de buitenwacht.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel is te spreken over de kwaliteit van toetsen en beoordelen. De competenties (uiteengezet in leeruitkomsten) vormen de basis van het toetsprogramma dat is gebaseerd op 'assessment as learning'. Iedere onderwijseenheid tonen studenten leeruitkomsten aan. Zij bepalen zelf, in overleg met de coach, hoe zij dat doen. Gedurende de onderwijsperiode wordt het functioneren van de student regelmatig geëvalueerd.

Het beoordelen van de student gebeurt op een holistische wijze waarbij de opleiding een vierpunts beoordelingsschaal hanteert: onvoldoende, voldoende, goed en uitmuntend. De opleiding toont aan dat toetsing valide, betrouwbaar en navolgbaar is door onder andere het vierogen principe te hanteren bij het beoordelen.

Uit de NSE bleek dat studenten niet tevreden waren met de toetsing, deels omdat de formulering van de leeruitkomsten te vaag was, wat leidde tot onzekerheid over beoordelingscriteria bij studenten en docenten. De opleiding streeft naar verbetering door de leeruitkomsten en prestatie-indicatoren in zowel de propedeuse als de hoofdfase specifieker te formuleren. Het auditpanel, dat studentenwerken en bijbehorende feedback heeft bekeken, was over het algemeen positief, maar gaf aan dat duidelijkere prestatie-indicatoren nodig zijn en waarschuwde dat het reflecteren per indicator tijdrovend kan zijn voor studenten, hoewel het veel inzicht biedt.

De opleiding beschikt over een goed functionerende, deskundige en betrokken examen- en toetscommissie.

In een vormvrij afstudeerportfolio toont de student aan dat hij alle competenties beheerst. Met een eindassessment sluit de student het afstuderen af. Dit assessment bestaat uit een mondelinge presentatie van de kandidaat, een criteriumgericht interview en een performanceopdracht. Het auditpanel was erg te spreken over het afstuderen, vooral over de performanceopdracht. Het beoordelingsformulier bestaat uit een single point rubric, gebaseerd op de prestatie-indicatoren van de leeruitkomsten. Het auditpanel heeft het eindoordeel van vijftien studenten bekeken en vond dat de beoordelingen over het algemeen goed aansloten bij hun eigen oordeel, hoewel ze soms hoger inschatten dan de assessoren. Het panel merkte wel op dat er weinig aandacht was voor taalniveau en het technische productieproces van audiovisuele producten in de beoordelingen. Het panel beveelt de opleiding aan om er scherp op te zijn dat deze zaken ook in het beoordelingsformulier benoemd worden.

Gezien het heldere toetsbeleid, de deskundige toets- en examencommissie en het stevige afstudeerprogramma beoordeelt het auditpanel standaard 3 als 'voldoet'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Eigen oordeel auditpanel over het gerealiseerde niveau

Het auditpanel bekeek van 15 voltijdstudenten de afstudeerdossiers van studenten die zijn gestart in cohort 2018 (6 stuks) en cohort 2019 (9 stuks) en zijn afgestudeerd in 2022 of 2023. Het gekozen medium en de beoordelingen zijn een representatieve selectie van alle beschikbare afstudeerwerken.

Het auditpanel zag duidelijk het hbo-bachelorniveau over de volle breedte terug in de eindwerken. De combinatie van onderzoek en productie vindt het panel sterk en boeiend. Zoals in standaard drie te lezen is, is het panel ook erg te spreken over het performance assessment. In de gemaakte producties en onderzoeksreflecties was zichtbaar aandacht voor vernieuwing, bijvoorbeeld in de vorm van de productie. Ook was het panel erg te spreken over het niveau van de reflectie op het eigen werk van de student. Met de kanttekening dat in sommige reflecties niet alle competenties behandeld zijn en dat met name de reflectie op de gebruikte onderzoeksmethode aan de magere kant is.

Het panel merkte op dat de bronvermelding in de dossiers in veel gevallen inconsequent of incompleet was. Ook misten sommige werken wat diepgang, iets dat dan ook in de beoordelingen terugkwam.

Het panel miste in de verantwoording van de student een reflectie op de gebruikte onderzoeksmethoden bij de beroepsrelevante vraag zodat de student wordt uitgedaagd om kritisch naar de gebruikte methode te kijken.

Wijze waarop de afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit alumni-onderzoek blijkt dat 79% van de afgestudeerden binnen een half een baan heeft gevonden. De helft van deze studenten had al een baan voor het afronden van de opleiding. Het werkveld waar het auditpanel mee sprak ziet dat afgestudeerden van deze opleiding met kennis van zaken en passie het werkveld in gaan. Ook is het fijn dat studenten worden opgeleid in beeld, geluid, tekst of data (in plaats van krant, tv, radio of online). Het werkveld vraagt namelijk minder mediums specifieke studenten.

De opleiding hanteert geen alumnibeleid. Er is een LinkedIn groep waar alumni actief voor worden benaderd en FJ Breed zet ook alumni in. Maar de opleiding geeft aan dat het lastig is alumni aan de opleiding te binden. Het auditpanel ziet hier wel een kans voor de opleiding, een alumni netwerk kan waardevol zijn voor de opleiding, de studenten en de alumni zelf.

Weging en Oordeel voldoet

Het auditpanel beoordeelde van 15 voltijdstudenten de afstudeerdossiers en vond dat de eindwerken het hbo-bachelorniveau weerspiegelden. Het panel was erg te spreken over de combinatie van onderzoek en productie en waardeerde het niveau van reflectie van de studenten met de kanttekening dat in sommige reflecties niet alle competenties behandeld zijn en dat met name de reflectie op de gebruikte onderzoeksmethode aan de magere kant is. Ook miste het panel in de verantwoording van de studenten een reflectie op de gebruikte onderzoeksmethode. Door het toevoegen van deze reflectie wordt de student uitgedaagd om kritisch naar zichzelf en zijn onderzoek te kijken.

Afgestudeerden vinden over het algemeen snel een baan en het werkveld is tevreden over het niveau van de afgestudeerden. De opleiding hanteert geen alumnibeleid maar houdt via verschillende kanalen wel contact met hen. Het auditpanel raadt de opleiding aan wel een alumnibeleid te gaan voeren.

Bovenstaande in acht nemend maakt dat het auditpanel standaard 4 beoordeelt als 'voldoet'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel concludeert dat de opleiding haar ambities waarmaakt en wel mede dankzij een goed doordacht en vernieuwend programma, een stimulerende onderwijsomgeving en deskundige en betrokken docenten.

Op grond van het feit dat het panel voor de voltijdvariant van de opleiding de standaarden 1 en 2, 3 en 4 beoordeelt met 'voldoet' komt het panel op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo- bacheloropleiding Journalistiek van Fontys Hogeschool als geheel tot het eindoordeel 'positief'. Het panel adviseert de NVAO om de accreditatie van deze opleiding te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 18 juni 2024.

6. AANBEVELINGEN

- Basiskennis: het auditpanel beveelt de opleiding aan om te blijven monitoren of studenten voldoende basiskennis opdoen
- Taal: monitor de ontwikkelingen van de studenten en pas het programma aan indien dat nodig is.
- De blik naar buiten: maak het voor studenten makkelijker om stage te lopen in het buitenland en investeer meer in inclusiviteit en diversiteit, onder andere door als opleiding meer te doen met FJ Inclusie.
- Zorg dat er in het managementteam aandacht blijft voor kritiek van medewerkers.
- Zorg dat er in de beoordelingsformulieren van het afstuderen ook aandacht is voor taalniveau en het technische productieproces van audiovisuele producten.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Fontys Hogeschool Hbo-bacheloropleiding Journalistiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eendoordeel	positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels****Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Journalistiek – Fontys Hogeschool – 28 maart 2024**

Tijdstip	Activiteit
8.15- 9.00 uur	Ruimte voor vooroverleg panel
9.00-9.25 uur	Ontvangst, presentatie en vragen aan MT Directeur Onderwijsmanager Lector, teamleider lectoraat Oud-teamleider Propedeusefase Teamleider eindfase Manager bedrijfsvoering, teamleider team support
9.30-10.10 uur	Rondgang c.q. rondleiding gebouw Thema 1: journalistiek en actualiteiten
10.15-11.10 uur	Docenten docent journalistieke technieken, coördinator onderwijseenheden propedeuse docent-onderzoeker journalism studies / AI docent journalism studies, lid IMR/OC, coördinator De Impactmakers, lid Kadergroep 2020 docent taalbeheersing, voorzitter docentenfractie IMR/OC docent journalistieke technieken, coördinator Nimbin / De Impactmakers docent taalbeheersing, lid Curriculumgroep docent journalism studies / ethiek, voorzitter Curriculumgroep, coördinator Nimbin docent journalistieke technieken, minor Cyberstars, lid Kadergroep 2020)
	<i>PAUZE</i>
11:25-11:45 uur	Studentbegeleiding en Doorstroomcoördinatie Coördinator studentbegeleider / mentoraat Student + Doorstroomcoördinator Roosteraar / groepsindeling
11:45-12:30 uur	Studenten voorzitter IMR/OC, Eindfase lid IMR/OC, Eindfase lid IMR/OC, Hoofdfase FJ Inclusie, Nimbin, Hoofdfase Hoofdfase FJ Inclusie, Nimbin, Eindfase Propedeusefase Propedeusefase
12.30-13.15 uur	Lunchpauze en materiaalinzage
13.15-13.55 uur	Rondgang c.q. rondleiding gebouw Thema 2: diepgang en vernieuwing
14:00-14:25 uur	Thema 3: Werkveld

	hoofdredacteur Omroep Brabant extern gecommitteerde alumnus Omroep Tilburg Bureau Werkveld, docent journalistieke technieken Onderwijsmanager Programmanager FJ Breed, mentor
14.30-15.15 uur	Examencommissie en toetscommissie voorzitter examencommissie lid examencommissie voorzitter toetscommissie lid toetscommissie
15.15-15.45 uur	Pending issues
15.45-16.00 uur	Overleg panel
16.00-16.15 uur	Terugkoppeling panel
16.20-17.00 uur	Ontwikkelgesprek. <i>Thema: "Ontwikkeling van kennis en integratie van AI in het curriculum".</i>
17:00 uur	Afsluiting

'NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.'

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving in totaal drie reacties. De secretaris en de voorzitter hebben een analyse gemaakt van de verschillende reacties en deze gegroepeerd naar thema's. Het auditteam heeft aan de hand van deze thema's in de verschillende gesprekken tijdens de audit nagetrokken in hoeverre er sprake was van een incident of een breder gevoeld aandachtspunt, zonder de namen van de melders te noemen. Daarmee waarborgde het auditteam de anonimiteit van de melders. Alle melders zijn op de hoogte gebracht van deze werkwijze.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA waarbij Hobéon één hogeschool en NQA drie hogescholen heeft beoordeeld. Gedurende het traject hebben de voorzitters van de betrokken kernpanels met elkaar afgestemd over de opzet en de focuspunten van de audits.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding
- BOP Journalistiek 2015
- Landelijk Opleidingsprofiel Journalistiek 2023 versie online
- Curriculumkaart 2324
- Leeruitkomsten 2023-2024
- Fontys Journalistiek OER bachelor voltijd 2023-2024
- Bijlage 1A Artikel 16 OER 2023-2024
- Jaarverslag IMROC 2223
- Kengetallen student rendementen
- Overzicht van het ingezette personeel
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken (Jaarverslag examencommissie 2023)
- Representatieve set toetsen
- Toetsbeleid Fontys Journalistiek
- Evaluatie integraalassessment najaar 2023
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage.

Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV   Panelsamenstelling

Op 12 januari 2024 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Journalistiek van Fontys Hogeschool, onder het nummer PA-1742. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Journalistiek
-------------------------	-------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
V. Bartelds MBA	Voorzitter	Programmamanager Impact, Senior adviseur onderzoek, Hanzehogeschool Groningen / zelfstandig adviseur
Prof. dr. J.C. de Jong	Lid	Hoogleraar Journalistiek en Nieuwe Media Universiteit Leiden.
M. Smit	Lid	Onafhankelijk journalist en Ombudsman (NPO / VVOJ)
R. Roodenburg	Studentlid	Student Journalistiek, Christelijke Hogeschool Ede
J. Koot	Secretaris	Adviseur bij Hobéon

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobéon.nl
www.hobéon.nl